

1e Paasdag

2 april 1961

Goeden morgen vrienden,

Eerste Paasdag, dat wil voor ons eigenlijk zeggen, dat we alleen over Pasen zouden moeten praten. Maar ik vraag me wel eens af of dat zin heeft.

Op het ogenblik over de hele wereld zijn er grote reeksen van gebouwen en kerken waarin iedereen praat over herrijzenis, iedereen praat over Jezus' opstanding en als je dan kijkt wat het voor resultaat heeft; wanneer het vroeg is, dan zitten de mensen te denken aan de eieren die ze gaan eten, wanneer het laat is, dan zijn ze bedrukt onder de eieren die ze gegeten hebben. Dan vraag ik me wel eens af: Ja, wat begrijpen de mensen er eigenlijk van?

En daarom moet u het mij niet kwalijk nemen dat ik geen geijkte Paas-predicatie ga afsteken. Natuurlijk zijn er toch wel aspecten in Pasen, die ons altijd kunnen interesseren en nu zou ik eens graag praten over die periode waar de doorsnee mens eigenlijk nooit over praat met Pasen. U heeft het kunnen horen bij onze herdenking op Goede Vrijdag, u kunt het elke keer weer horen, de geloofsbelijdenis, nietwaar: "Afdaalde ter helle, opgestegen is ten hemel, waar Hij zit aan de rechterhand des Vaders."

Anderen vinden natuurlijk dat spectaculaire herrijzen erg mooi, blinde soldaten, maar ik vraag me af of dat nu met Pasen veel te maken heeft? Ik zou zeggen, dat zijn de begeleidende verschijnselen, dat moest nu eenmaal zo zijn. Maar de kwestie van dat afdalen ter helle, ja, wat is de hel? Dan zou ik kunnen gaan spreken natuurlijk over alle onderwerelden die de mensen in de tijd geschapen heeft, maar is een onderwereld eigenlijk wel iets dat je als een bepaalde wereld kunt beschrijven? Onze ervaring is n.l. enigszins anders. Wanneer wij zo van onze kant, ja, niet helemaal tot de diepste diepten, dat durven we niet aan, zover zijn we nog niet maar als we dan toch een paar sferen diep dalen in dat duister, om iemand te helpen die begint zich los te maken van allerhande dwaze ideeën, dan kom je tot de conclusie: Een hel dat is eigenlijk niets anders dan een mate van Gods ontkenning.

Je ontkent het goddelijke, de goddelijke werkelijkheid, de goddelijke waarheid en daardoor eigenlijk sluit je je af van de kosmos, van het Al. Je wereld wordt steeds kleiner en enger, je laat er steeds minder mensen in toe, je bent steeds meer gebonden met gelijkdenkenden. Je bent steeds meer verwant met de geesten van de chaos.

En Jezus daalt af ter helle. Hoe moet je je dat voorstellen? Ik denk dat we de sleutel kunnen vinden zo in Jezus' eigen wezen, want Jezus is tweeledig. Hij is Jezus, de mens, de Christusdrager zo ge wilt en Hij is Christus, Hij is dus goddelijk wezen, goddelijke functie, geopenbaard binnen een mens. De goddelijke liefde, die moet zich uitstrekken over het totaal van de schepping. Een God, die alleen een bepaald deel van zijn schepping lief heeft, is onrechtvaardig, is onevenwichtig. Een God die een deel van zijn schepping haat en een deel ervan liefheeft, schept in feite twee werelden naast elkaar. Al wat we zien, al wat we leren zegt ons: Er is één kosmos. Dan is dus de Christusgeest, als uiting van de Goddelijke liefde, niet alleen in de hemel aanwezig, in de hoge geestelijke sferen. Ze is overal aanwezig op aarde en ongetwijfeld ook in die diepste sferen. Ik zou daar bewijzen voor kunnen aanhalen wanneer u in dezelfde positie zoudt verkeren als wij, want wanneer je daar in die duistere sferen afdalt en je draagt in jezelf de liefde tot de mens, tot de geest, wat gebeurt er dan? Dan is het rond jou al tijd licht, er is geen enkel verschil tussen het licht van je eigen wereld, de hoogste wereld die je kunt betreden en het licht dat je in de diepste sferen vindt. Alleen, dat licht schijnt voor degenen die daar wonen niet zichtbaar te zijn.

De Christus kan dus niet afdalen ter helle, want Hij is er al, altijd. Hij is in het totaal der schepping. Hij is de levensadem a.h.w. van de al instand houdende goddelijke werking. Hetzelfde als de idee van Messias, een verlosser, Hij die komt. En die is er ook altijd geweest, een goddelijke functie.

En dan stel ik zo dus voor mezelf, het is dus de mens Jezus die afdalt ter helle. Dat is ook logisch, want is het uiteindelijk niet de mens Jezus, die aan het kruis sterft? Is het niet de mens Jezus, die herrijst? Hier gaat het niet om iets goddelijks. Het is een menselijk lichaam

met alle menselijke kwaliteiten en eigenschappen. Een mens die kan lijden, die kan sterven. Een mens die verheerlijkt kan worden, een mens kortom, die zij het in perfectie al datgene bevat wat een normaal menselijk wezen heeft. Er is ook een bewustzijn bij, een mens is niet compleet zonder geest, Dus, we kunnen het ons misschien zó voorstellen: De menselijke dood van Jezus wordt voor hem de éénwording met de Christusgeest. Hij heeft tot op dat ogenblik waarschijnlijk eerder de impulsen uitgevoerd van het hogere en er zou over te strijden zijn of de Vader die door hem spreekt, waar hij het toch steeds ook over heeft, eigenlijk niet de goddelijke liefde zelf is die door hem spreekt en daarmee de Christus, die de mensen op aarde aanbidden.

Stel nu, dat je zo één wordt met die liefde dat je niets voor jezelf over houdt, dan moet je dat goddelijke leren kennen, je moet je er bewust van worden. Misschien zou je het het best kunnen vergelijken met een mens, die in een vreemde stad is. Je kunt natuurlijk gaan kijken in de parken, de tuinen, de paleizen, maar dan weet je nog niet wat die stad is. Om die stad te leren kennen moet je ook de sloppen zien, de krotten. Dan moet je niet alleen gaan kijken naar de kerken, maar ook naar de kroegen, want anders ken je die stad niet. Als je God en de goddelijke liefde wilt kennen in Zijn alomvattend wezen, dan kun je niet volstaan met alleen maar eens te gaan kijken naar de heerlijkheid en Halleluja te roepen. Dan moet je die goddelijke liefde zien, zoals zij zelfs de diepst gevallen ziel toch nog weer omgeeft met een voortdurende liefde, voortdurend in stand houdt en voortdurend zelfs deze de mogelijkheid biedt om het licht te aanvaarden. En dan is het logisch, dat Jezus afdaalt ter helle, dat Hij al die werelden leert kennen, die mensen zichzelf hebben geschapen, Dat Hij al die werelden ziet van chaotische geest en natuurgeest, dat Hij de kosmische wetten a.h.w. ook in hun duistere uitwerking ziet.

En wanneer je zo afdaalt ter helle, terwijl je in jezelf misschien nog iets draagt van de pijn, die ook hels kan zijn van de kruisiging, dan zul je die zielen goed kunnen begrijpen. De mensen denken vaak dat je alles met theorie kunt doen, maar als een mens werkelijk pijn heeft, dan begrijp je hem niet, tenzij je ook die pijn kent, die pijn tenminste eens hebt moeten dragen. Wanneer een mens lijdt onder een scheiding, onder een verlies, dan kun je daar heel weinig van begrijpen, tenzij je dat ook hebt moeten dragen. En Jezus, laat ons dat niet vergeten, heeft geleden. Een lijden met een felheid en een barbaarsheid, die lichamelijk op zich al verschrikkelijk zijn, maar waarbij dan nog eens de geestelijke nood komt, de geestelijke nood van een verraad door een volk waarvoor Hij geleefd heeft. Verraad door zijn leerlingen, verraad van Judas, maar ook de verloochening van Petrus. Een lijden waarbij komt het tekort voelen schieten tegenover die mensen, die aan de voet van het kruis staan: Johannes en Maria. Je kunt ze wel troosten, zeker. Je kunt zeggen: Vrouw, zie uw zoon, zoon, zie uw moeder. Dat is allemaal heel mooi, maar ik denk zo dat Jezus het toch als iets smartelijks heeft gevoeld. Dat Hij dus ook mentaal pijn en kwelling heeft gekend.

Wanneer je zo in een duistere wereld komt, dan zou je heel veel van het lijden dat daar bestaat, moeten kunnen begrijpen. En dan kan ik zelfs wat voelen voor die legende die vertelt dat Jezus door de hellesferen gaat en alle mensen aanraakt, die daar leven, opdat ze bevrijd met hem kunnen opwieken naar het Vaderhuis. Want er is begrip, maar er is ook de onmetelijke liefde. En dat begrip kan in het duister gaan, dat kan een echo wekken in de mens, in de ziel, dat kan hem wakker maken. En is de mens eenmaal gewekt tot een nieuwe belangstelling voor de goddelijke werkelijkheid, dan is er het licht, want de goddelijke liefde is overal.

Wanneer je dat zo beziet, dan wordt het ook logisch, dat Jezus moet op stijgen. Maar de vraag is nu: Is Hij werkelijk in die drie dagen ook nog op gestegen naar de Vader? Er zijn argumenten tegen te vinden. Zijn eigen woorden nietwaar "Beroert mij niet, want ik moet nog ingaan tot mijn Vader."

Wat is ingaan tot de Vader eigenlijk? Ingaan tot de Vader d.w.z. je één gevoelen met God, of zo u wilt voor een ogenblik de hemel kennen in jezelf. Daarvoor hoeft je niet afstand te doen van een stoffelijke vorm. Er is geen noodzaak om in diep begrip eerst door te dringen tot andere wezens, want al wat leeft in het licht, dat staat open voor God, voor de goddelijke liefde, voor de Christusgeest, staat ook zeker open voor alle behoeften en noden, maar ook de vreugden van alle anderen. Je zou kunnen zeggen dat Jezus dat misschien meditatief heeft gedaan. Dat is alles begrijpelijk. Wat moet zich met dat lichaam echter hebben afgespeeld? Want een lijfelijke neerdaling in het duister is praktisch onmogelijk. Nu moet u goed begrijpen,

wanneer er chaos is, dan is dat ook een verval, een voortdurend sneller vergaan van elke samenhang tussen de kleinste delen, zo wel als tussen levende organismen, de cellen.

Nee, we kunnen niet aannemen, dat Jezus lichamelijk ter helle is gevaren. En in het verhaal vinden we daarvoor steun, want waarom anders eerst op de derde dag het weggrollen van de steen, het verdwenen lichaam? Jezus' lichaam ligt daar rustig, dat recupereert misschien nog een beetje. Of het is in de kracht van de geest, waar dat toch zeker in mogelijk is, eenvoudig geconserveerd. Het is Jezus' geest die afdaalt ter helle. Maar hoe dan te verklaren dat dat lichaam verdwijnt? We mogen toch wel eens logisch denken? Al die predikanten: dat is Gods wonder. Maar, wanneer wij begrip zoeken, dan mogen we het wonder toch naspeuren, meen ik.

Nu ga ik het eens zó stellen. Wanneer een geest een absolute staat van verrukking bereikt, gebeuren er vreemde dingen. Er zijn getuigen, niet alleen uit de Middeleeuwen, maar ook zelfs uit het spiritistisch tijdperk, waaruit blijkt dat een mens die in absolute verrukking verkeert, leviteert. Hij beantwoordt niet meer aan de wetten van de stof. Nu is zwaartekracht een veld, dat ontstaat door werveling van massa. Of als u het anders wilt zeggen: Het is de gezamenlijke invloed van onderling verbonden moleculen naar buiten toe. Om die invloed op te heffen, moet je a.h.w. in een trillingsverhouding komen, waarbij die eenvoudige moleculaire trillingen in het niet vallen. Kom je echter in die toestand, dan gaan zich allerhande verschijnselen voordoen. Men licht, men wordt omgeven door een stralenkrans. Ja voor de schilder makkelijk genoeg, een beetje gele verf en de heilige die zweeft, maar in realiteit moet het toch wel anders zijn. Je kunt het alleen verklaren door te zeggen dat de aura, die normalerwijze in haar laagste bereik diep infrarood is, wordt opgevoerd tot dicht bij het violet. En wanneer dat plaats vindt, dan kun je je ook voorstellen, dat al die andere delen van de aura natuurlijk een hogere trilling krijgen, want de verhouding in de aura wordt zo gemakkelijk niet verstoord. Dan volgt daaruit de conclusie: Het totaal trillingsgetal van de mens wordt verhoogd.

Ik vraag me af of er een meer absolute verrukking kan bestaan voor een geest, een geest die we als menselijk willen aanspreken, vergeet dat niet, een geest die Gods liefde totaal in zich ervaart en erkent nu, iets wat zo hoog is, zo edel, dat kan eenvoudig niet meer de eenvoudige moleculaire werking en wenteling verstaan in een lichaam. De geest zou het lichaam verbranden, of omgekeerd, het lichaam zou de geest uitwerpen.

Dan zouden we mogen stellen: Toen Jezus terugkeerde tot het lichaam, omdat de tijd er was, werd dit gehele lichaam onderworpen aan de verheerlijkte, of zo ge wilt, Christus gebonden werking van deze geest. De goddelijk scheppen de kracht, de trilling van het eerste woord, wordt langzaam maar zeker op dit lichaam gelegd. Dan is het logisch dat het dematerialiseert. Het kan niet materieel blijven bestaan. Jezus rijst op als een enorme reus. Hij stapt door de materie heen. Hij staat een ogenblik boven de wereld. Er was een licht alsof de zon opging en de hanen kraaiden en zo fel was het licht, dat de Romeinen verblind werden. Ja, ja, maar stel je zo'n lichtende geest voor in een stoffelijk lichaam, dat weliswaar veredeld is tot een maximum van trilling, maar dat dan toch een lichaam blijft. Het schijnsel van de aura, waarover we zo-even spraken, maar nu tot het tienduizendvoudige vermenigvuldigd, scherper, sterker, dat zou het verschijnsel volkomen verklaren.

Het is dan logisch, dat we stellen: Jezus staat op en al die engelen die geef ik u op de koop toe. Die hoeven er helemaal niet bij te zijn geweest. Alleen het contact van de geest, die nu ook als mens bewust, de goddelijke liefde totaal in zich draagt, zou alle verschijnselen zonder meer kunnen verklaren. Maar Jezus moet terug naar de mensen en dat betekent dus dat Hij zich zelf moet verdichten. Nu kennen we weer uit het spiritisme het verschijnsel van de materialisatie. We weten dat die soms ijl is, zodat ze wel vast lijkt voor het oog, maar voor de hand absoluut geen beroering wekt, ten hoogste wat kilte. Wanneer Jezus zich manifesteert aan die vrouwen, het punt dat ik zo-even heb geciteerd, is het heel wel mogelijk, dat we nog niet te maken hebben met een feitelijk stoffelijke Jezus, maar met een bundel geconcentreerde kracht, die zoals de geest dat ook leert te doen, in de matrix van de gedachte is gegroeid, zo vormend het beeld Jezus, dat nog niet werkelijk is.

Dan is het ook begrijpelijk, dat er wordt gezegd: "Raak mij niet aan," want niet alleen dat dat een grote schok zou zijn voor die vrouwen, maar bovendien, stel u voor hoe hoog en sterk die geest moet zijn op dat ogenblik. Hoe vol die kracht moet zijn en ze is bezig zich te

materialiseren. Ze is dus bezig het totaal van haar energie weer samen te werpen tot een lichaam om al die verwijderde kleine stofdelen samen te persen totdat er weer de mens Jezus staat. Zo iets aanraken zou gevaarlijker zijn dan het aanraken van een hoog spanningsleiding. Dat is volkomen logisch.

En dan kun je vanzelf dus verder gaan over de Emmaüsgangers, ook weer een bewijs, dat Jezus zichzelf op de proef stelt en eerst wil constateren of Hij voldoende weer mens geworden is en let wel: dit veronderstelt een menselijk, een geestelijk menselijk en niet een totaal goddelijk wezen, want anders is de proef niet nodig. En van daaruit eerst zal Hij tot zijn leerlingen gaan.

Maar met dit alles staan we nog voor de tweede vraag die ik vanmorgen wilde aansnijden en dat is die kwestie van die rechterhand des Vaders. Aan de rechterhand des Vaders. Rechts zegt het volksgeloof, de rechterkant zeggen ze, dat is de kant van het hart. Dat is de kant a.h.w. van het gevoel, van de liefde. Jezus is één met de liefdeskracht Gods, de rechterkant is verklaard.

Dat Hij naast God zit, is natuurlijk een menselijke opvatting. Je kunt niet naast God zitten, naar ongetwijfeld is Hij deel Gods, één geworden met God, de verpersoonlijking van een facet van het goddelijke wezen. En vanuit dit standpunt is het volkomen redelijk aan te nemen, dat Jezus dus zetelt met God. De mensen hebben daar een soort bijzondere afdeling van gemaakt, bij wijze van spreken een podium met een troon en op die troon zit God dan over zijn baard te strijken en daarnaast zit Jezus zo liefkozende gebaren te maken naar al degenen, die in hem geloven in de verte. Kolder. God is in alle dingen. Als Jezus als wezen de liefdeskracht Gods in zich draagt, wanneer hij de Christusgeest vertegenwoordigt, dan is Hij, zover die eenheid blijvend is, doel van alle dingen en met alle dingen. Maar Hij is de rechterhand des Vaders. Hij is kracht des lichts in tegenstelling met het duister. Hij is de kracht der bewustwording, in tegenstelling met de haat en de chaos. Volkomen zinrijk.

En dan is er nog één zinsnede die ik ook hier bij dit Paasfeest vind passen, ofschoon u misschien denkt, dat ik daarbij te ver vooruit grijp: "De Zoon des mensen die tronend op de wolken enz. zal komen te oordelen over de levenden en de doden." Wat zijn de levenden? De levenden zijn wij allen, die de liefdeskracht Gods in ons erkennen en gevoelen en deze weten uit te dragen, weten te aanvaarden. De doden zijn zij, die zich in een soort harde laag van bekrompen en zelfzuchtig denken hebben teruggetrokken. Zij zijn dood, want zij hebben geen deel aan het leven en het werkend bestaan in de kosmos.

Jezus komt om over hen te oordelen. Dit kan nooit een oordeel zijn in de zin van een rechterlijk oordeel, ook al maakt men het er nog zo graag uit. Want Jezus zelf leert ons: "Oordeelt niet" en ik geloof dat hij zijn eigen leer te schande gaat maken. Bovendien, als er een oordeel zou moeten zijn, zou dat ongetwijfeld Gods taak zijn, niet die van Jezus. Maar Jezus is de perfecte eenwording met het licht. Ook de manifestatie Jezus, die zich op aarde nog herhaalt, is uiteindelijk als Meester Jezus niets anders als een projectie van het Licht.

Dan mag worden gesteld dat de mens, juist omdat God en daarmee ook de Christusgeest en ook het wezen van Jezus dus a.h.w. in Hem is bij het wegvallen van de begoocheling buiten Hem, geconfronteerd zal worden met de waarheid van de goddelijke liefde. En Hij kan alles van zich afwerpen. Hij kan zeggen: "Ja, maar God je hebt mij geschapen. Jij hebt geen recht om mij te oordelen, want je bent verantwoordelijk voor mijn bestaan. En hij zou gelijk hebben. Tegen een Christus alleen zou je kunnen zeggen: Ja, een mooi verschijnsel, maar je bent niet mens. Je hebt de moeilijkheden niet gehad, je hebt niet de beproevingen moeten doormaken die ik heb moeten doormaken."

Maar tegen Jezus kun je dat niet zeggen, want Jezus is mens en toch één geworden met de Christusgeest, toch één geworden met de goddelijke liefde en de goddelijke werkelijkheid, De confrontatie met Jezus laat geen ontvluchting toe. Daarom is het erkennen van wat Jezus werd, wat je zelf geworden bent, in zekere zin een oordeel. Het betekent een erkennen van een eigen falen of het erkennen van een eigen opgaan toch ook in licht. Een opgaan in licht, vrienden, is herrijzenis.

U ziet, we komen zo vanzelf eigenlijk in een cirkel terug op het punt van uitgang. We zijn weer bij de herrijzenis en dan komen we vanzelf ook weer bij de nederdaling ter helle en al wat daarbij hoort. Want het Paasfeest vieren, met of zonder eieren, met of zonder klokken, och, menselijk gebruik, vervanging van de lentefeesten en de Vruchtbaarheidsfeesten die in deze

dagen vroeger plaats vonden vóórdát het Christendom hier vaste hand, pardon, vaste voet had.

Maar, als u eens nadenkt over herrijzenis zo, wanneer je in jezelf één bent met God, wanneer je alleen maar handelt, leeft en denkt in den wille van God, dan word je vanzelf opgetrokken tot het goddelijke, want God is in je; dus het bewustzijn dat zoekt, dat reikt naar God, wordt opgetrokken door God als een grote magneet, gaat vanzelf naar boven en deze herrijzenis betekent dan voor de mens niet alleen maar een eenvoudig opstaan uit het graf. Stoffelijke herrijzenis is maar een verschijnsel, al is het mogelijk, maar het is een herrijzen uit de dood der beperking tot de aanvaarding van een goddelijke werkelijkheid.

Jezus, die één wordt dus met de liefdeskracht Gods, herrijst niet alleen uit het graf, maar Hij omspant de goddelijke schepping, van de duisterste wereld tot de meest lichte. Jezus, die als meester, als leider, met de mensen nog steeds meegaat, die nog steeds werkt voor de mensheid, is gelijktijdig een kosmische en ware kracht. Dat kunnen wij ook zijn. De vraag is maar of je beseft wat belangrijk is en wat niet belangrijk is. En dan geloof ik niet beter te kunnen doen dan zover onze ervaring op dat terrein reikt, eenvoudig maar te stellen, wat er nu met die herrijzenis voor een mens in verband staat. En eigenaardig genoeg zijn dat maar een paar punten. Jezus was meester over zijn lichaam en over zijn gedachten. Zo moet een mens leren meester te zijn over zijn lichaam en zijn gedachten. Jezus was vrij, niet alleen van de stoffelijke, maar ook van de geestelijke conventies.

Hij benaderde de mens uit de goddelijke liefde en in de goddelijke liefde vond Hij God, ook buiten alle kerkelijke wetten of dogma's om. Zo moet de mens op dezelfde wijze gaan. Jezus herrijst doordat Hij het totale leven aanvaardt, zolang daarin voor Hem Gods liefde, Gods wil, vertegenwoordigd is en Hij vraagt zich niet af waar om zijn concept van Gods liefde niet zich dekt met de werkelijke uiting Gods, maar Hij aanvaardt ze als Gods liefde.

Om te herrijzen is niet veel nodig, wanneer je geleerd hebt om alles, ook wat je niet begrijpt en wat je onaanvaardbaar lijkt op dit moment, te aanvaarden als de liefde Gods. Beseffen dat God niet anders kan dan goed willen en dat het antwoord dat Hij geeft op ons verlangen om met Hem in contact te zijn, om Zijn wil te doen, automatisch zal beantwoorden aan de kennis van Zijn werkelijkheid. Dat is niet veel. Het is een Paasgedachte die ongetwijfeld minder plechtig is dan de gangbare, maar ze is aan de andere kant praktischer en leerzamer. En ook al sta je allemaal, wij ook, nog ver van die perfecte bereiking die Jezus dan heeft gekend, het begin van de herrijzenis is voor ons allemaal al heel dichtbij. Wij kennen Gods licht al, een stuk van Gods werkelijkheid en wie zal zeggen dat ook voor u diezelfde weg niet open ligt? Ik zou zeggen: laten we dan de eieren maar laten rusten met Pasen en niet beschouwen als vruchtbaarheidssymbool en zo, maar laten we begrijpen dat elke gedachte, die gewijd is aan de goddelijke liefde, vruchtbaar is in ons en zo ons brengt tot de werkelijke bereiking.

Vrienden, een hele prettige Paas toegewenst en als het even kan een persoonlijk Pasen. Goeden morgen.

o-o-o-o-o

Goeden morgen vrienden.

Nu is er net zo gesproken over het geestelijke Pasen, mag ik dan eens een keertje gewoon naar de natuur kijken? Bedankt voor de vriendelijke toestemming.

Kijk eens, als je nu naar buiten gaat op het ogenblik, o, het is nog koud en het regent nog zo nu en dan en die enkele zachte dag die wordt nog door koelte en zelfs door nachtvorst vervangen. Maar wat zie je op de wereld? Zo rond u op het ogenblik? Het hout begint zijn bloesemsterren al naar buiten te gooien, net of er ergens vuur in de aarde is dat uitbreekt in gele vonken en in rode vlammen. En als je zo eens op de grond kijkt, dan zie je de restanten van de sneeuw zo langzamerhand wegtrekken, de sneeuwkllokjes zijn ook al bijna weg en de krokussen beginnen zo langzamerhand te verschrompelen.

Het blad, dat eerst nog gewapend zat in zijn knoppen, stevig verschanst tegen alle kou, begint zich al pril groen wazig naar buiten te wagen. Het wuift zo een enkele keer tegen de wind, heel voorzichtig en heel trillend, maar met de zekerheid dat het zich kan gaan ontplooien. De vogels komen al in zwermen uit het Zuiden terug, ze tsjilpen en ze kwetteren, ze roepen en ze

schetteren en ze zitten in de bomen of ze vallen neer op het veld en allen roepen zo een beetje hetzelfde. Het leven gaat opnieuw beginnen.

Als het zo winter is, lijkt het allemaal dood. Er zit niets in, helemaal niets meer, buiten dan misschien de wind en de grauweheid en de kou. Maar zodra als die eerste tekenen komen, dan zou je zeggen: ja nu gaat de wereld herrijzen, de wereld gaat wakker worden, het wordt lente. En de mensen die hier zitten, die herinneren zich helemaal niet dat er ondertussen ergens anders lente is geweest. Ze denken er helemaal niet over dat wanneer hier de eerste prille bloemen beginnen te komen, in het Zuiden van Frankrijk overal al de bloeiende mimosa staat, overal de volheid van kleur en pracht al begint te komen. En ze denken er helemaal niet over na, dat, terwijl je hier zucht over de komst eindelijk van een beetje warmte en zon, ze ergens in het Zuiden zich al gaan voorbereiden op wat koudere nachten, want het gaat herfst worden, dadelijk is het winter.

Waarom? Ja, het is zo duidelijk, vrienden, een mens woont nu eenmaal in land en op één plaats en hij denkt niet zo gauw aan andere dingen. Als het hier winter is, zal het wel overal winter zijn en als het hier lente is, zal het overal lente zijn. Maar dat is niet waar. De lente is niet een fee, die uit de lucht komt vallen om met een toverstafje alles tot leven te wekken. Ze is eerder een soort handelsreiziger van het leven. Ze trekt van Zuid naar Noord en van Noord naar Zuid en is voortdurend bezig.

Daar zit eigenlijk voor mij Pasen in, gek hé? Ja, ik ben blij dat u het met me eens bent, ik zou het onplezierig vinden als ik de enige was die die opvatting gek vond, maar ik vind ze toch redelijk. Ik zal u vertellen waarom. Kijk eens, ons eigen leven is eigenlijk precies hetzelfde. Wanneer we nu vrij zijn van die gebondenheid aan een milieu vooral in de stof, dan zouden we net als de vogels kunnen meetrekken met de lente. Wanneer de winter komt, wanneer de oogst voorbij is, dan zouden we de vleugels nemen en uit het Noorden naar het Zuiden wieken waar de zomer weer warm is en waar de moerassen, de woestijn lokken, waar de jungle de rijpheid begint te vertonen weer van nieuwe vruchten en nieuwe bloemen. We zouden het prettig vinden, naar we zijn niet vrij. We zijn gebonden aan onszelf en zolang je aan jezelf gebonden bent, nu ja, dan ben je net een schip dat zo zwaar voor anker is gelegd, dat het nooit kan los komen.

Het resultaat is heel eenvoudig. Wij trekken niet mee met de verandering, wij onderwerpen ons aan winter en zo, en aan stoffelijk leven en stoffelijke dood. Alleen omdat we ten anker liggen, want de bewuste, o, de bewuste wordt net zo goed oud als ieder ander. Een bewust mens komt ook op een ogenblik zó ver, dat hij moet zeggen "Wereld ik ga u verlaten, vaarwel." Maar dan zegt hij niet: "Wereld ik ga u verlaten, vaarwel, nu komt er een tijd van niets doen." O, nee, die heeft ondertussen net als een reiziger zijn bagage gepakt. Die heeft zich a.h.w. voor gesteld: Wat ga ik nu geestelijk doen? Ja, net als een vakantiereiziger heeft hij een heel schema voor zich liggen: Een bezoek aan het heilig oord van de vrede, en aan de lotusvijvers, een bezoek aan de sferen, die liggen aan de grens van de tijd: een ogenblik van overpeinzing onder de boom der herinnering om de vroegere levensvrucht te vinden en misschien zelfs een stoutmoedige sprong over die zwarte kloof, waarin de stroom van de tijd voortspoelt om te komen in het land waarin geen tijd meer bestaat. Wie zal het weten? Want de mens die bewust is, is een trekvogel. Hij wiekt op uit een leven, waarin hij volheid heeft gebracht voor zichzelf en voor anderen, volheid van ervaring en weten voor zich, volheid van kracht en leven ook voor anderen.

En wanneer het ogenblik van afscheid nemen komt, dan wiekt hij rustig weg. Dat lichaam dat ligt daar nog een beetje na te sidderen misschien, dat weet er al niets meer van, want daar ligt de wereld van de geest open en terwijl ze hier nog met lange gezichten, met dubbel scheerdertarief bij wijze van spreken, zitten te kijken: "O, wat is dat een arme geest dan staat hij eventjes te lachen, hij kijkt zo nog eens even uit de verte als iemand die met een kijker aan de wal staat, kijkt nog zo eens even en zegt: "Nu, ik vind het toch leuk dat ze zoveel plezier over me hebben." Nu, kom, dan reikt hij zo heel voorzichtig een geestelijke gedachte uit en dan zegt hij: "Maak je nu niet druk, het gaat mij goed, maar neem me niet kwalijk, ik heb niet teveel tijd, want ik heb werk."

En zoals de vogels daar in het Zuiden b.v. gaan nestelen of allerhande dingen gaan doen, die bij het vogelleven horen, zo gaat de geest uit en hij begint daar helemaal opnieuw zijn werk, zijn leven en hij komt rijker en rijper misschien nog weer eens een keer terug in de stof. Je kunt nooit weten. En misschien dat hij uiteindelijk de sprong over de kloof van de tijd heeft

gewaagd en dan zit hij in een wereld waarin alles tezamen bestaat, dan hoeft hij niet meer naar de stof terug, dan draagt hij alles in zich.

En weet u, het is eigenlijk zo eenvoudig. Zo zijn er bij u die denken dat ze zo langzamerhand wel in de zware nazomer van het leven zijn. Het kan lichamelijk zwaar zijn, maar als die geest nu naar vief en fris blijft, wanneer er in jezelf het geloof is aan het doel van het leven, zoals een boom bij wijze van spreken, die de storm weerstaat en terwijl alles buiten nog koud is en sneeuw als zand gaat drijven weer, zo dadelijk moet er nieuw blad zijn, nieuwe bloesem, zo zoudt u eigenlijk juist, wanneer de jaren een klein beetje verder gaan, in uzelf die geestelijke kracht moeten vergaren, want zo dadelijk moet u immers uitbotten in de geest. Dan moet u daar het werk beginnen.

Het is altijd lente, als je het maar weet. En de natuur geeft ons nog veel meer voorbeelden overigens. Zoals de dag komt na de nacht en de nacht weer volgt op de dag, zo volgen in ons leven en in ons bewustzijn perioden, dat we het grote licht zien en ook een tijd dat we de kleine lichten zien. Een tijd, dat de zon ons verblind maakt voor elke ster aan de hemel en een tijd, dat we de zon niet zien en dat we alle sterren bekijken en dat we misschien eens een keertje knipogen naar de maan.

Kijk eens, er zijn voor ons ogenblikken, dat we God kunnen beleven, maar we zijn nog niet zo ver dat we met God volledig één zijn en daarom is God ons als een soort zon, die eenvoudig voorbij trekt op zijn baan. Hij geeft ons eerst de ontstellende schoonheid van Gods ontdekken wanneer dat loodgrijs dat niet weten wat je bent en wat je moet doen langzaam gaat wijken en daarvoor in de plaats die veren van kleuren komen aan de hemel, dat je gaat zeggen: Ja, het gaat dag worden, ik ga zien waar ik ben en dan ineens, dan zie je dat gouden licht, eerst zo'n rode gloedbol, die langzaam feller en feller wordt alsof je eraan wennen moet. Dan is de wereld licht, dan leef je in het licht.

Nou ja, dan komt er ook een ogenblik dat God weer afscheid neemt, want onze eigen wereld vraagt ons op die eigen wereld, die komt als een nevel tussen ons en dat licht en het wordt roder en we zien a.h.w. God wegzinken in een rode bal achter de bergen of diep in de zee verdwijnen. En denkt u dan: Nu zijn we alleen, nee, nou krijgen we pas precies te horen wat we doen moeten, want nu zijn er overal sterren en elke ster is een geest, een geest die God beter kent misschien dan jij. Een geest die misschien net zo scheppend is als de zon die jij kent, omdat wat jij God noemt uiteindelijk misschien ook maar een engel is, een grootmacht en meer niet.

En dan spreek je met die sterren en dan zeggen ze wat je moet doen. Ze laten je dromen en ze tonen je beelden aan de hemel en je wordt wijs en je rust. De tijd voor ontspanning. Nacht is de tijd van beslotenheid, van intimiteit, zou ik haast zeggen. Intiem zijn ook met jezelf en eerlijk. Eventjes alle maskers terzijde leggen, die je misschien in Gods licht jezelf nog hebt voorgehouden, omdat het zo pijnlijk is om precies toe te geven in God wat je bent. Vooral als je denkt, dat een ander je ziet.

Nou en dan kun je de eindconclusie gaan trekken. Zoals de sterren ons vertellen van de dag en van het leven dat de dag brengt en zoals het geheimzinnig schrift aan de hemel ons a.h.w. Gods wetten voorspelt, zo is het met ons wanneer er een ogenblik is van rust, wanneer we eens een ogenblik niet dat geweldige elan hebben waarin we God beleven en heel eenvoudig bij de mensen en de menselijke gedachten of de kleine geestelijke bezigheden blijven. Ook daaruit kunnen we putten lering omtrent de wetten, kennis van het licht en vooral de zekerheid, dat wanneer het ons lijkt dat de sterren gaan verdwijnen, wanneer het lijkt dat onze hemel leeg wordt van goden en van lichten en van meesters, dat het weer dag gaat worden. Want het is de komst van God, de geest die ons regeert, die het kleine doet verdwijnen en ons daarvoor de nieuwe mogelijkheid geeft tot leven.

En zo zou ik willen zeggen: We herrijzen eigenlijk weer elke dag, zeker elke geestelijke dag, uit de beperktheid van ons eigen ik en ons persoonlijk weten en zoeken, tot de aanschouwing van de goddelijke werkelijkheid ons door het goddelijk licht wordt geopenbaard. En dan lijkt het me zo, dat dit ondanks alles ook een mooie Paasgedachte is.

Nu, vrienden, dan ga ik ook afscheid nemen en dan laat ik de Dritte im Eunde, de derde man, of hoe u het wilt noemen, aan het woord, die voor u de bijeenkomst gaat sluiten. Ook namens mij allemaal heel prettige Pasen, u weet het wel, ga maar rustig uit op uw paasbest of niet en

met of zonder zon, maar zorg dat je van binnen licht hebt en als je maar een heel klein beetje denkt aan het grote licht, heb je van binnen licht genoeg om te zorgen dat de hele wereld op zijn paasbest is en als dat het geval is, kont het er minder op aan hoe je er zelf bijloopt. Goeden morgen.

o-o-o-o-o

Goeden morgen vrienden.

Ja, u weet het, we sluiten altijd aan de hand van een door u zelf te stellen onderwerp. Ik zou graag willen weten wat u vandaag in het bijzonder zoudt willen kiezen. Ik bedoel, laat u het nu eens niet bij algemeenheden als Paasfeest of zoiets, een trekvogelen wat zegt u? De adem God's. Nu, dat is eigenlijk precies hetzelfde. Per slot van rekening: zijn wij niet trekvogels, die wikkend op de adem God's door het leven gaan, van bron tot eind, die het zelfde zijn, ons wezen en ons bestaan? O, als je ziet hoe alles samenvat in de schepping, dan kun je misschien ook begrijpen waarom alle dingen, de eenvoudige, de ingewikkelde, waarom het lichte en het zware van het leven, waarom de lach en de diepe overpeinzing, zo innig met elkaar verwant zijn. En wanneer ik dan de adem God's als onderwerp neem, zo is dat ongetwijfeld, omdat deze belangrijk is voor ons trekvogels in het leven.

De Adem God's

De adem God's is een passaat, die ons onder de vleugelen grijpt en drijft tot over de oceaan van onbegrepenheid. Wij vogels trekken met de wind en kennen niet de kracht die ons hier draagt en schraagt in ijlheid van het leven. Wij menen dat slechts vleugelslag en streven, ons werkelijk voort doet gaan. Maar wij komen slechts tot het doel door de wind die ons draagt. God's adem die vanuit begin des tijds over heel de oneindigheid een baan getrokken heeft en zo het mogelijk maakt dat ieder van ons leeft. Trekvogels zijn we, van wereld tot wereld, van leven tot leven, van sfeer tot sfeer.

Trekvogels zijn we, van dwaasheid tot waarheid, van weten tot wijsheid. Trekvogels van het beperkte meer van zelfbespiegeling tot de oceaan van het oneindig weten waarin God's wezen zelve zich weerspiegelt en ons openbaart. Er is een liefde geweest in het begin, een liefde die antwoord wist op alle vragen en deze schiep de mensziel. Toen, uit het beeld uiteindelijk viel de vorm en God de norm door Hem gesteld met goddelijk geweld volbracht zag uit de scheppingskracht, blies Hij de mens Zijn adem in en spreekt de mens dan van geweten, van stem in mij, of van een lot, ik zeg u: Gij wordt voortgedreven door de adem van uw God. Die als een ziel met u verweven u voortdraagt tot het eind des tijds. Want steeds zult ge sterven en steeds weer herleven. Totdat uw wezen eindelijk beseft, het wezen der oneindigheid. Licht, geboren uit God en het woord, een ziel, geboren uit goddelijke kracht, een schepping volmaakt, op het punt van ontstaan en nimmer meer aangevuld of gebracht tot een ander wezen, een ander gaan. Wij, wij wieken als vogels, die trekken over de volmaaktheid der schepping heen en zien alleen nog wat het oog ons treft. Maar wanneer de ziele zich weer verheft, gedragen op de goddelijke wind, de adem, de ziel die diep in je leeft en die je de mogelijkheid tot het stijgen geeft boven alle tijd. Zo kun je eindelijk overzien God's werkelijkheid. God's werkelijkheid, iets wat je niet kunt vangen in woorden. Het is een stilte en niet een melodie, want geen woorden kunnen zeggen wat 's Heren werkelijkheid beduidt. En in ons door des Heren adem klinkt steeds Zijn stem, die ons roept tot deze stilte, dit bestaan. Een klok, die in de verte luidt en zegt: "Ik ben uw baken, ga voort, dit is uw baan."

Met deze improvisatie wil ik dan de bijeenkomst gaan besluiten, vrienden, want u viert vandaag Pasen, maar het werkelijk Paasfeest kent niet een enkele dag. Het is het voortdurend innerlijk opstijgen, steeds verder boven de beperkingen van menselijk denken, de beperking van geestelijke voorstelling, tot de aanvaarding van de werkelijkheid. En ik geloof dan ook, dat wij er goed aan doen deze bijeenkomst te besluiten met één van de woorden uit Jezus' eigen leer zoals Hij die gaf aan de zeven, zijn geliefde leerlingen: "Zo in u de stem des Vaders klinkt, vraag niet, maar ga op Zijn bevel en volg Zijn weg, want wie gaat in de naam des Vaders is veilig in alle dingen. Hij is zegen voor allen, die Hem aanvaarden en Hij kan verlossen allen die gebonden zijn. Zo aanvaardt den Vader in u, aanvaardt het licht in u en volg de weg, die ik u voorga."

Dit is voor mij de ware herrijzenis, als uitgedrukt in Jezus' woord en ik durf de hoop uit te drukken dat het ons allen, gegeven zal zijn, deze weg tot het einde te volgen. Goedenmiddag.